

Mula Ingles patungong Filipino: Pagsusuri sa pag-unawa ng mga mag-aaral sa pag-aaral ng kasaysayan at lipunang Pilipino

De Mesa, Alvin R. ✉

Leyte Normal University, Philippines (ar_demesa@ymail.com)

Suñer, Justine May L.

Leyte Normal University, Philippines (sunerjustinemay16@gmail.com)

ISSN: 2243-7703
Online ISSN: 2243-7711

OPEN ACCESS

Received: 17 July 2026
Available Online: 30 July 2026

Revised: 28 July 2026
DOI: 10.5861/ijrse.2026.26358

Accepted: 29 July 2026

Abstract

This study examined the effect of using Filipino as the medium of instruction on students' comprehension in Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino. Specifically, it determined students' comprehension levels based on their pretest and posttest scores and examined the significant difference between the two assessments. A quantitative approach using a pre-test-post-test control group design was employed. Thirty (30) students from a private school in Tacloban City were selected through purposive sampling. Data were analyzed using the mean, standard deviation, and paired samples t-test. Findings showed a substantial improvement in students' comprehension, with the mean score increasing from 19.70 (SD = 6.20) in the pretest to 24.97 (SD = 2.67) in the posttest. The lower standard deviation indicated more consistent student performance after the intervention. The results demonstrated that using Filipino as the medium of instruction effectively enhanced students' comprehension of the subject. The study recommended the continued use of Filipino to promote meaningful learning and improve academic performance.

Keywords: Filipino, medium of instruction, students' comprehension, pretest, posttest

Mula Ingles patungong Filipino: Pagsusuri sa pag-unawa ng mga mag-aaral sa pag-aaral ng kasaysayan at lipunang Pilipino

1. Abstrak

Sinuri sa pag-aaral na ito ang epekto ng paggamit ng Filipino bilang midyum ng pagtuturo sa pag-unawa ng mga mag-aaral sa asignaturang Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino. Partikular nitong tinukoy ang antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral batay sa kanilang mga marka sa pretest at posttest at sinuri kung may makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng dalawang pagsusulit. Gumamit ang pag-aaral ng kwantitatibong pamamaraan sa pamamagitan ng pre-test–post-test control group design. Lumahok sa pag-aaral ang tatlong (30) mag-aaral mula sa isang pribadong paaralan sa Lungsod ng Tacloban na pinili sa pamamagitan ng purposive sampling. Sinuri ang mga nakalap na datos gamit ang mean, standard deviation, at paired samples t-test. Ipinakita ng mga natuklasan ang malaking pag-unlad sa pag-unawa ng mga mag-aaral, kung saan tumaas ang mean score mula 19.70 (SD = 6.20) sa pretest tungo sa 24.97 (SD = 2.67) sa posttest. Ang mas mababang standard deviation ay nagpapahiwatig ng mas magkakatulad na pagganap ng mga mag-aaral matapos ang interbensiyon. Ipinakita ng mga resulta na naging epektibo ang paggamit ng Filipino bilang midyum ng pagtuturo sa pagpapataas ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa asignatura. Inirekomenda ng pag-aaral ang patuloy na paggamit ng Filipino upang maisulong ang makabuluhang pagkatuto at mapabuti ang pagganap ng mga mag-aaral.

Mga Susing Salita: Filipino, midyum ng pagtuturo, pag-unawa ng mga mag-aaral, pretest, posttest

2. Introduksiyon

Ang wikang ginagamit bilang midyum ng pagtuturo ay may mahalagang papel sa proseso ng pagkatuto ng mga mag-aaral. Sa pamamagitan nito, naipaliliwanag ng guro ang mga konsepto, naipahahayag ng mga mag-aaral ang kanilang mga ideya, at higit nilang nauunawaan ang mga araling kanilang pinag-aaralan. Dahil dito, ang pagpili ng angkop na wikang gagamitin sa pagtuturo ay matagal nang kinikilalang isa sa mga salik na nakaaapekto sa pag-unawa, pagkatuto, at paglinang ng mas mataas na kasanayan sa pag-iisip. Hindi lamang ito usapin ng komunikasyon sa loob ng silid-aralan, kundi bahagi rin ng pagtiyak na magiging makabuluhan at epektibo ang buong proseso ng pagkatuto.

Sa Pilipinas, kinikilala ng Department of Education (DepEd) ang kahalagahan ng wikang Filipino bilang isa sa mga midyum ng pagtuturo sa mga asignaturang may kaugnayan sa lipunan, kultura, at kasaysayan. Alinsunod sa DepEd Order No. 31 noong 2012, Filipino ang itinakdang wikang panturo sa asignaturang Araling Panlipunan sa elementarya at Junior High School, samantalang Ingles naman ang ginagamit sa ilang asignaturang gaya ng Agham at Matematika. Gayunpaman, dahil sa prinsipyong academic freedom, may ilang pribadong paaralan na patuloy na gumagamit ng wikang Ingles bilang midyum ng pagtuturo sa mga asignaturang panlipunan upang umayon sa kanilang programang pang-akademiko at institusyonal na polisiya.

Sa kasalukuyan, patuloy ang mga repormang isinasagawa ng DepEd upang higit na mapaunlad ang kalidad ng edukasyon sa bansa. Isa sa mga pagbabagong ito ang pagpapatupad ng **Strengthened Senior High School Curriculum**, na naglalayong gawing mas organisado at nakatuon sa mahahalagang kasanayan ang kurikulum ng Senior High School. Bilang bahagi ng rebisyong ito, isinama ang **Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino** bilang isa sa mga pangunahing asignatura. Layunin ng asignaturang ito na mapalalim ang pag-unawa ng mga mag-aaral sa kasaysayan, lipunan, kultura, at pagkamamamayang Pilipino sa pamamagitan ng paggamit ng wikang Filipino bilang wikang panturo. Dahil dito, inaasahang magiging mas makabuluhan ang pagtalakay sa mga konseptong may kaugnayan sa kasaysayan at lipunang Pilipino.

Maraming pag-aaral ang nagpapatunay na may kaugnayan ang wikang ginagamit sa pagtuturo sa antas ng

pag-unawa ng mga mag-aaral. Ayon kay Cummins (2007), higit na napauunlad ang pagkatuto kapag ang wikang ginagamit sa pagtuturo ay nagsisilbing tulay sa paglinang ng kasanayang pang-akademiko at mas malalim na pag-unawa sa mga konsepto. Katulad nito, binigyang-diin ng UNESCO (2022) na mas nagiging aktibo ang pakikilahok ng mga mag-aaral at mas tumataas ang kanilang akademikong pagganap kapag ang wikang ginagamit sa silid-aralan ay lubos nilang nauunawaan. Ipinakikita ng mga pananaw na ito na ang pagpili ng wikang panturo ay may direktang impluwensiya sa kalidad ng pagkatuto.

Sa lokal na konteksto, ilang pag-aaral na rin ang nagsuri sa paggamit ng Filipino bilang wikang panturo. Ipinakikita ng mga ito na nagiging mas malinaw ang pagpapaliwanag ng mga aralin, mas malaya ang pagpapahayag ng mga ideya ng mga mag-aaral, at higit silang nahihikayat na makilahok sa mga talakayan sa klase. Halimbawa, natuklasan nina Wacnag et al., (2025) na positibong tinanggap ng mga mag-aaral sa Inhinyeriya ang paggamit ng Filipino sa pagtuturo dahil mas napadali ang kanilang pag-unawa sa mga teknikal na konsepto. Gayundin, ipinakita sa pag-aaral na **Talking Through Text: A Reading Comprehension Strategy in Araling Panlipunan 7** na nakatulong ang paggamit ng Filipino sa pagpapataas ng antas ng pag-unawa at akademikong pagganap ng mga mag-aaral sapagkat naging mas malinaw ang pagtalakay sa mga aralin at naging mas aktibo sila sa proseso ng pagkatuto.

Bagama't may mga umiiral nang pag-aaral hinggil sa wikang panturo, karamihan sa mga ito ay nakatuon sa mga asignaturang Filipino, Agham, Matematika, mga kursong teknikal, o sa implementasyon ng Mother Tongue-Based Multilingual Education. Sa kabilang banda, nananatiling kakaunti ang mga pag-aaral na sumusuri sa epekto ng paglipat mula sa paggamit ng Ingles tungo sa Filipino bilang midyum ng pagtuturo sa bagong asignaturang **Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino** sa ilalim ng **Strengthened Senior High School Curriculum**. Higit na mahalaga itong pagtuunan ng pansin dahil ang asignatura ay bago pa lamang ipinatutupad at maaaring magkaroon ng impluwensiya ang pagbabago ng wikang panturo sa pag-unawa ng mga mag-aaral.

Bukod dito, ang pagpapatupad ng bagong kurikulum ay nangangailangan ng pag-angkop hindi lamang sa nilalaman ng mga aralin kundi maging sa mga estratehiya ng pagtuturo. Para sa mga paaralang matagal nang gumagamit ng Ingles bilang midyum ng pagtuturo sa mga asignaturang panlipunan, maaaring magdulot ng iba't ibang karanasan sa pagkatuto ang paggamit ng Filipino. Mahalagang matukoy kung ang pagbabagong ito ay nakatutulong sa pagpapalalim ng pag-unawa ng mga mag-aaral o kung mayroon pa ring mga hamong dapat tugunan sa implementasyon ng asignatura.

Batay sa mga nabanggit, isinagawa ang pag-aaral na ito upang masuri ang antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa asignaturang **Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino** bago at matapos gamitin ang wikang Filipino bilang midyum ng pagtuturo. Inaasahang makapagdaragdag ang pag-aaral na ito ng empirikal na ebidensiya na maaaring magsilbing batayan ng mga guro, administrador, at mga tagapagbalangkas ng kurikulum sa pagpapaigting ng implementasyon ng asignatura at sa pagbuo ng mga estratehiyang higit na makapagpapataas sa kalidad ng pagkatuto ng mga mag-aaral.

Layunin ng pag-aaral. Layunin sa pag-aaral na ito na mailahad nang makatuwiran ang nakalap na resulta ayon sa sumusunod na suliranin: (1) Ano ang antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa asignaturang *Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino* batay sa kanilang pre-test? (2) Ano ang antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa asignaturang *Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino* batay sa kanilang post-test? (3) May makabuluhang pagkakaiba ba sa resulta ng pretest at posttest ng mga mag-aaral? At, (4) Gaano kabisa ang paggamit ng Filipino bilang midyum ng pagtuturo sa pagpapataas ng antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa asignaturang *Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino*?

Kahalagahan ng Pag-aaral – Ang pag-aaral na ito ay makatutulong sa (1) Mga Mag-aaral upang malaman kung naiintindihan ba nila ang asignatura *Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino* kung ito ay ituturo sa midyum ng Filipino (2) Mga Guro upang mabigyang tulong ang mga mag-aaral na hindi gaanung nakaiintindi ng wikang Filipino (3) Mga Administrator upang bigyang ideya sa epektong dulot ng paggamit ng Filipino sa asignatura *Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino* (4) Susunod na mananaliksik upang magsilbing gabay

ang pananaliksik na ito sa kanilang gagawing pananaliksik at mas mapalalim pa ang ganitong uri ng pag-aaral.

Saligang Teoretikal – Ang pag-aaral na ito nakapokus sa antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa asignaturang *Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino* na nakabatay sa mga mahahalagang teorya sa pagkatuto. Una, ang teoryang Sociocultural Theory ni Lev Vygotsky na ang pagkatuto ay nagaganap sa pamamagitan ng pakikipag-ugnayan at paggamit ng mga kasangkapang pangkaisipan, ay ang wika sa mga mahalagang kasangkapang tinutukoy ni Vygotsky. Dagdag pa ni McLeod (2025), na ito ay nagsasaad na ang pagkatuto at pag-unlad n kaisipan ng tao ay nakasalalay sa pakikipag-ugnayan sa lipunan, kultura, at wika.

Ang teoryang Theory of Meaningful Learning ni David Ausubel ay nagiging makabuluhan ang pagkatuto kapag ang bagong impormasyon ay naiuugnay sa dating kaalaman ng mag-aaral. Mas nagiging epektibo ito kung ang pagtuturo ay isinasagawa sa wikang lubos nilang nauunawaan. Nabanggit din ni Johnson (2024), na ang *Theory of Meaningful Learning* ni David Ausubel ay nagsasaad na ang pagkatuto ay nagiging epektibo kapag ang bagong impormasyon ay iniuugnay ng mag-aaral sa kanilang naunang kaalaman (prior knowledge). Dagdag pa ni Sexton (2020), inilalagay ng mga prinsipyong ito ang mga mag-aaral sa sentro ng proseso ng pagtuturo at pagkatuto. Nagsisilbi rin itong gabay sa paaralan at sa mga guro sa pagpapalano, pagbibigay-prioridad, at patuloy na pagsusuri sa paraan ng pagpapatupad ng kurikulum. Ayon kay Ausubel, ang pinakamahalagang salik sa pagkatuto ay kung ano na ang alam ng mag-aaral.

Ang mga nasabing teorya ay akma sa sinagawang pananaliksik, ang *Sociocultural Theory*, sapagkat isa sa mga layunin ay malaman kung paanong paraan magiging mataas ang antas ng pagkatuto gamit ang wikang Filipino na ginagamit sa pakikipagsalimuha sa kapwa sa loob ng klasrum o sa lugar ng pagkatuto. Habang ang *Theory of Meaningful Learning* ay konektado rin sapagat sinusukat dito ang mga naunang kaalamn kung magagamit at magsisilbi itong paraan upang maging epektibo ang pagkatuto.

3. Metodolohiya

Inilahad sa kabanatang ito ang mga pamamaraang ginamit ng mananaliksik kabilang ang disenyo ng pag-aaral, kaligiran ng pag-aaral, at paraan ng pangangalap ng datos.

Disenyo ng Pag-aaral – Ang pag-aaral na ito ay isang kuwantitatibong pag-aaral na ginamitan ng *pre-test-post-test* control group design. Pagkatapos nito, isinagawa ang interbensyon kung saan ginamit ang Filipino bilang pangunahing wikang panturo sa loob ng dalawang (2) linggo. Sa pagtatapos ng interbensyon, isinagawa ang posttest upang masukat ang pagbabago sa antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral. Angkop ang disenyong ito sapagkat layunin nitong matukoy ang epekto ng paggamit ng Filipino bilang wikang panturo sa pag-unawa ng mga mag-aaral bago at matapos ang interbensyon.

Kalahok ng Pag-aaral - Ang mga kalahok sa pag-aaral ay binubuo ng tatlung (30) mag-aaral ng Baitang 11 mula sa isang pribadong paaralan sa Tacloban City na kasalukuyang kumukuha ng asignaturang Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino. Pinili ang bilang na ito alinsunod sa Central Limit Theorem (CLT), na nagsasaad na ang sampol na may hindi bababa sa tatlung (30) kalahok ay sapat upang makabuo ng maaasahang estadistikal na pagsusuri at nagbibigay-daan sa paggamit ng mga parametric statistical tests (Ganti, 2026). Gumamit ang mananaliksik ng purposive sampling technique sapagkat sinadyang piliin ang isang seksyon ng Baitang 11 na kumukuha ng nasabing asignatura at sasailalim sa paggamit ng Filipino bilang wikang panturo.

Instrumento ng Pag-aaral - Bilang instrumento sa pangangalap ng datos, gumamit ang mananaliksik ng 30-aytem na pagsusulit na nakabatay sa mga layunin at kompetensi ng asignaturang Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino. Ang parehong instrumento ang ginamit bilang pretest at posttest upang maging pare-pareho ang batayan sa pagsukat ng antas ng pag-unawa ng mga kalahok. Ang instrumento ay sasailalim sa balidasyon ng mga eksperto sa larangan ng Filipino at Araling Panlipunan upang matiyak ang nilalaman, kaangkupan, at pagiging mapagkakatiwalaan nito. Bago ang pangangalap ng datos, hihingi ang mananaliksik ng pahintulot mula sa administrasyon ng paaralan at sa gurong nagtuturo ng asignatura.

Konsiderasyong Etikal – Sa kabuuan ng pananaliksik, mahigpit na susundin ng mananaliksik ang mga pamantayang etikal upang matiyak ang karapatan at kapakanan ng mga kalahok. Bago simulan ang pangangalap ng datos, hihingi muna ng pormal na pahintulot ang mananaliksik mula sa administrasyon ng isang pribadong paaralan sa Tacloban. Ang paglahok ng mga respondente ay ganap na boluntaryo, at bago sila lumahok ay bibigyan sila ng malinaw at sapat na impormasyon hinggil sa layunin, pamamaraan, at kahalagahan ng pag-aaral upang makapagbigay sila ng malayang pahintulot (informed consent). Kung kinakailangan, kukuha rin ng pahintulot mula sa kanilang mga magulang o legal na tagapag-alaga. Upang mapanatili ang pagiging kumpidensiyal ng mga kalahok, mga kodigo ang gagamitin sa halip na kanilang mga tunay na pangalan, at ang lahat ng impormasyong makakalap ay ituturing na lubos na kumpidensiyal. Ang lahat ng datos na makokolekta ay gagamitin lamang para sa layuning pang-akademiko at pananaliksik at ligtas na iingatan upang maprotektahan ang pagkapribado ng mga kalahok. Ang lahat ng mga gawaing etikal na ito ay isasagawa alinsunod sa mga prinsipyong itinakda ng American Psychological Association (2020), partikular sa mga alituntunin tungkol sa malayang pahintulot, pagiging kumpidensiyal, boluntaryong paglahok, at responsableng pangangasiwa ng mga datos sa pananaliksik.

Paraan ng Pangangalap ng Datos - Matapos makuha ang pahintulot, isasagawa ang pretest sa mga kalahok, susundan ng dalawang linggong paggamit ng Filipino bilang pangunahing wikang panturo, at pagkatapos ay isasagawa ang posttest gamit ang parehong instrumento. Ang lahat ng datos na makakalap ay ituturing na kumpidensiyal at gagamitin lamang para sa layunin ng pananaliksik.

Pagpapakahulugan ng Datos - Upang masuri ang mga nakalap na datos, gagamitin ang mean at standard deviation upang matukoy ang antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral batay sa resulta ng pretest at posttest. Isasagawa rin ang Shapiro–Wilk Test upang matukoy kung ang mga datos ay sumusunod sa normal na distribusyon (Whitfield, 2025). Kung ang resulta ng normality test ay magpapakitang normal ang distribusyon ng datos, gagamitin ang paired sample t-test upang matukoy kung may makabuluhang pagkakaiba sa pagitan ng resulta ng pretest at posttest sa 0.05 antas ng kabuluhan. Subalit kung ang mga datos ay hindi sumusunod sa normal na distribusyon, gagamitin ang Wilcoxon Signed Rank Test ni McClenaghan (2024) bilang alternatibong non-parametric statistical test. Ang pag-aaral na ito ay susubok sa null hypothesis (H_0) na walang makabuluhang pagkakaiba sa antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa asignaturang Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino batay sa resulta ng kanilang pretest at posttest matapos gamitin ang Filipino bilang wikang panturo, samantalang ang alternatibong hypothesis (H_1) ay nagsasaad na may makabuluhang pagkakaiba sa antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral batay sa resulta ng kanilang pretest at posttest matapos gamitin ang Filipino bilang wikang panturo.

4. Resulta at Pagtalakay

Sa bahaging ito, makikita ang naging resulta at pagtalakay ng mananaliksik sa isinagawang pangangalap ng datos.

4.1 Antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa asignaturang Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino batay sa kanilang pre-test

Batay sa Talahanayan 1, ang mga mag-aaral ay nakakuha ng mean score na ($\mu = 19.70$) at standard deviation na ($SD = 6.20$) sa isinagawang pre-test. Ipinahihiwatig ng mean score na bago ang interbensiyon o paggamit ng isinaling aralin, ang antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa asignaturang Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino ay nasa katamtamang antas. Ipinakikita rin ng standard deviation na ($SD=6.20$) na may pagkakaiba-iba sa mga naging marka ng mga mag-aaral, na nangangahulugang may ilang mag-aaral na nakakuha ng mataas na marka samantalang ang iba ay nakakuha ng mas mababang marka.

Sa kabuuan, ipinahihiwatig ng resulta ng pre-test na ang mga mag-aaral ay mayroon nang paunang kaalaman sa asignatura, subalit hindi pa ito sapat upang maituturing na mataas ang kanilang antas ng pag-unawa. Ang resulta ring ito ang nagsisilbing batayang datos upang masukat kung magkakaroon ng pagtaas sa antas ng pag-unawa ng

mga mag-aaral matapos matalakay ang mga paksa sa asignaturang Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino gamit ang wikang Filipino.

Talahanayan 1

Antas ng mga mag-aaral sa pagkatuto batay sa resulta ng pre-test.

Pagsusulit	Mean Score	Standard Deviation
Pre-test	19.7	6.20

4.2 *Antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa asignaturang Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino batay sa kanilang post-test*

Talahanayan 2

Antas ng mga mag-aaral sa pagkatuto batay sa resulta ng post-test.

Pagsusulit	Mean Score	Standard Deviation
Post-test	24.97	2.67

Makikita sa Talahanayan 2, ang mga mag-aaral ay nakapagtala ng mean score ($\mu = 24.97$) at standard deviation ($SD = 2.67$) sa isinagawang post-test. Ipinahihiwatig ng mean score na matapos ang pagtuturo gamit ang pagsasalin, tumaas ang antas ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa asignaturang Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino. Samantala, ang mababang standard deviation na 2.67 ay nagpapakita na ang mga marka ng mga mag-aaral ay mas magkakalapit sa isa't isa, na nangangahulugang naging mas pare-pareho ang kanilang pagganap sa pagsusulit.

4.3 *May makabuluhang pagkakaiba ba sa resulta ng pretest at posttest ng mga mag-aaral*

Talahanayan 3

Makabuluhang pagkakaiba ba sa resulta ng pre-test at post-test

Pagsusulit	Mean Score	SD	t-value	p-value
Pre-test	19.7	6.20	7.692	< .001
Post – test	24.97	2.67		

Makikita sa Talahanayan 3. Batay sa resulta ng paired samples t-test, nakuha ang ($t = 7.692$) at ($p < .001$). Dahil ang p-value ay mas mababa sa itinakdang antas ng kabuluhan na (0.05), tinatanggi ang null hypothesis. Ipinahihiwatig nito na may makabuluhang pagkakaiba sa resulta ng pre-test at post-test ng mga mag-aaral. Ang pagtaas ng mean score mula (19.70) sa pre-test tungo sa (24.97) sa post-test ay nagpapakita na mas mataas ang naging pagganap ng mga mag-aaral matapos ang isinagawang interbensyon o estratehiya sa pagtuturo. Ipinahihiwatig din ng resultang ito na naging epektibo ang ginamit na pamamaraan sa pagpapabuti ng kanilang pagkatuto at pag-unawa sa aralin. Samakatuwid, maaaring ipalagay na ang isinagawang interbensyon ay nagkaroon ng positibo at makabuluhang epekto sa akademikong pagganap ng mga mag-aaral. Ipinakikita ng mga resultang ito na ang mga mag-aaral ay nagkaroon ng mataas na antas ng pag-unawa sa asignatura matapos ang interbensiyon. Sa kabuuan, ipinahihiwatig ng resulta ng post-test na naging epektibo ang paggamit ng pagsasalin sa pagpapataas ng pag-unawa ng mga mag-aaral sa aralin.

5. Kongklusyon

Batay sa lumabas na resulta sa isinagawang pag-aaral makikita na ang mga mag-aaral na kumukuha ng asignaturang Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino ay kinakitaan ng malaking pag-unlad sa kanilang pagkatuto sa na saging asignatura dahil mula sa mean score na 19.70 at standard deviation na 6.20 nagkaroon ng malaking pagbabago dito dahil sa pagtaas ng antas ng pagkatuto ng mga mag-aaral sa asignaturang Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino pagkatapos ng talakayan nagkaroon ng mean score na (24.97) at standard deviation na (2.67). Ipinahihiwatig ng mga natuklasan na nagkaroon ng mas mataas na antas ng pag-unawa ang mga mag-aaral sa asignatura matapos ang isinagawang interbensiyon. Sa kabuuan, ipinakita ng resulta ng post-test na naging epektibo ang paggamit ng pagsasalin bilang estratehiya upang mapalawak ang pag-unawa ng mga mag-aaral sa mga araling tinalakay.

Rekomendasyon

- Inirerekomenda sa susunod na mananaliksik na palawakin pa ang pagsusuri o pag-aaral patungkol sa antas ng pagkatuto ng mga mag-aaral sa asignaturang Pag-aaral ng Kasaysayan at Lipunang Pilipino.
- Iminumungkahi rin na bigyang ideya ang mga mag-aaral patungkol sa paggamit ng wikang Filipino sa pagkatuto ng mga asignaturang may kauganayan sa kasaysayan at lipunang Pilipino.
- At, sanayin ang mga mag-aaral sa pagkatuto ng mga asignaturang gumagamit ng wikang Filipino.

6. Sanggunmian

- American Psychological Association. (2020). Publication Manual of the American Psychological Association (7th ed.).
- Department of Education. (2012). Policy Guidelines on the Implementation of Grades 1 to 10 of the K to 12 Basic Education Curriculum (BEC) Effective School Year 2012-2013. Department of Education. Sinipi sa: <https://www.deped.gov.ph/2012/04/17/do-31-s-2012-policy-guidelines-on-the-implementation-of-grades-1-to-10-of-the-k-to-12-basic-education-curriculum-bec-effective-school-year-2012-2013/>
- Ganti, A. (2026). What is Central Limit Theorem (CLT). Investopedia. Sinipi sa: https://www.investopedia.com/terms/c/central_limit_theorem.asp
- Johnson, A. (2024). Ausubel's Theory of Meaningful Verbal Learning. LinkedIn. Sinipi sa: <https://www.linkedin.com/pulse/ausubels-theory-meaningful-verbal-learning-andrew-johnson-zihbc>
- Whitfield, G. (2025). An Introduction to the Shapiro-Wilk Test for Normality. Built in. Sinipi sa: <https://builtin.com/data-science/shapiro-wilk-test>
- McClenaghan, E. (2024). The Wilcoxon Signed-Rank Test. Technology Networks. Sinipi sa: <https://www.technologynetworks.com/informatics/articles/the-wilcoxon-signed-rank-test-370384>
- McLeod, S. (2025). Vygotsky Theory of Cognitive Development. SimplyPsychology. Sinipi sa: <https://www.simplypsychology.org/vygotsky.html>
- Mychael. (2012). DepEd Order No. 31, s. 2012 Guidelines. Scribd. Sinipi sa: <https://www.scribd.com/document/231788446/DO-No-31-s-2012>
- SDO San Juan City. (N.a). The Strengthened Senior High School Curriculum. SDO San Juan City. Sinipi sa: <https://lrms.depedsanjuacity.ph/sdo-lr-portal/shs-strengthened-curriculum>
- Sexton, S.S. (2020). *Meaningful Learning—David P. Ausubel*. In: Akpan, B., Kennedy, T.J. (eds) *Science Education in Theory and Practice*. Springer Texts in Education. Springer, Cham. Sinipi sa: https://doi.org/10.1007/978-3-030-43620-9_12
- Sususco, A., Caliba, I. (2025). Talking through text: A Reading Comprehension Strategy n Araling Panlipunan 7. Psychology and Education: A Multidisciplinary Journal. Sinipi sa: <https://scimatic.org/storage/journals/11/pdfs/4852.pdf>
- Teemant, A. & Pinnegar, S. E. (2007). Understanding BICS and CALP. Principles of Language Acquisition. Sinipi sa: https://edtechbooks.org/language_acquisition/variability_summary_a
- The Daily Tribune. (2022). Academic freedom's metes, bounds (2). Divina Law. Sinipi sa: <https://www.divinalaw.com/dose-of-law/academic-freedoms-metes-bounds-2/>
- UNESCO. (N.a). Why mother language-based education is essential. UNESCO. Sinipi sa: <https://www.unesco.org/en/articles/why-mother-language-based-education-essential>
- Wacnag, B., Volfango, J. (2025). Paggamit ng Wikang Filipino sa Pagkatuto ng Mag- Aaral ng Inhinyerya. IJAMS. Sinipi sa: <https://www.ijams-bbp.net/archive/vol-5-issue-4/paggamit-ng-wikang-filipino-sa-pagkatuto-ng-mag-aaral-ng-inhinyerya/>

